

Žák-cizinec: praktické rady a nápady pro práci nejen ve škole

Jana Rohová

Žák-cizinec: praktické rady a nápady pro práci nejen ve škole

Mgr. Jana Rohová

Kdo může pomoci?

Pedagogický institut: <https://www.npi.cz/>

1. vzdělávací programy pro učitele, webináře
2. metodická, informační a organizační pomoc škole
3. metodické a organizační řešení konkrétních případů žáků – cizinců
4. tlumočnické a překladatelské služby
5. výukové materiály

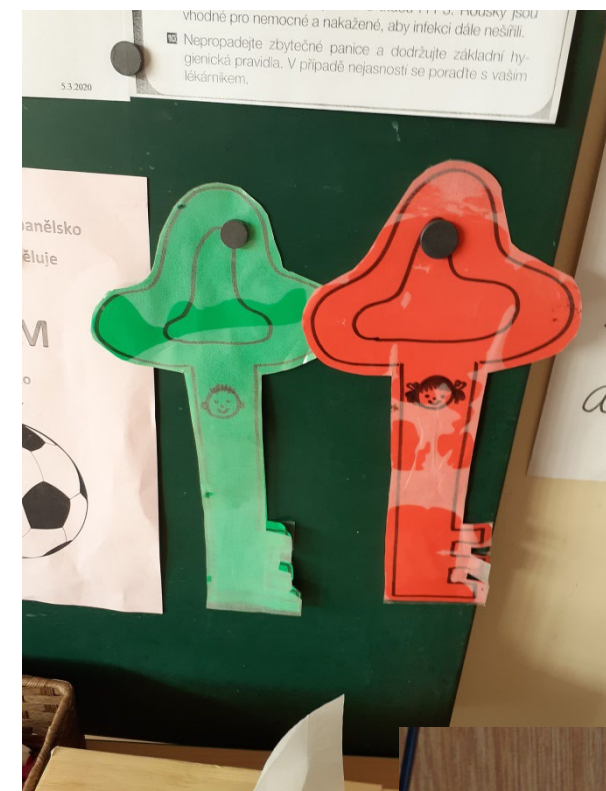
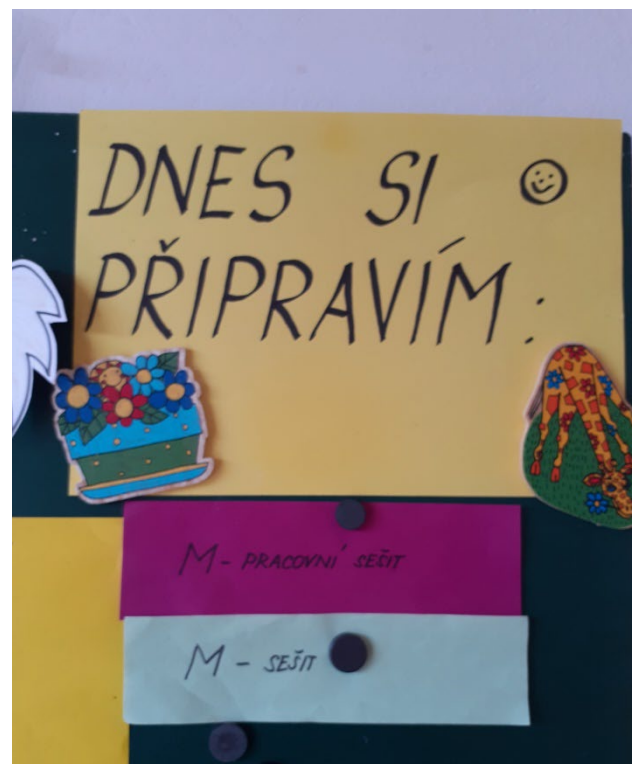
Užitečné odkazy – ukrajinské děti

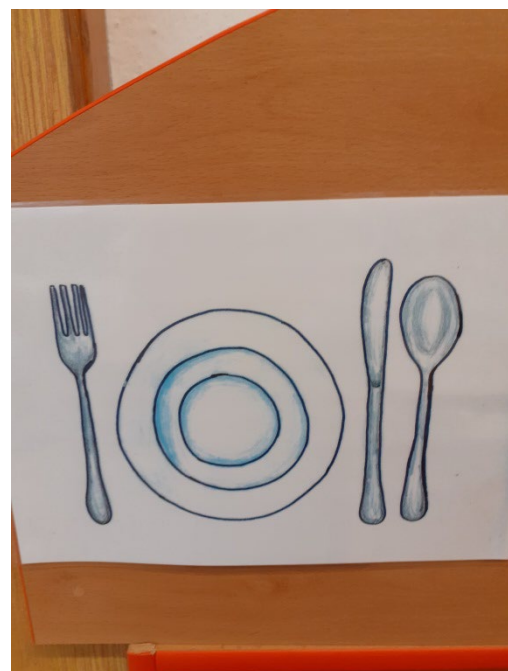
- Informace MINISTERSTVA VNITRA:
- <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>
- v češtině i ukrajinštině
- pro Ukrajince žijící zde i nově příchozí
- www.stojimezaukrajinou.cz
- Doporučení MŠMT:
- <http://www.ukrajinanaskolach.cz/>
- <http://www.pedagogicke.info/2022/02/msmt-doporucujeme-v-ramci-skoly-jasne.ht>
- <https://www.inkluzivniskola.cz/>
- Nová škola
- <https://www.mediacreator.cz/mc/index.php>
- Výborné: <https://www.umimecesky.cz/cviceni-cestina-pro-cizince> (vše s poslechem, v ukrajinském i českém jazyce – poslechy, pexesa, rozřazovačky...) – lze využít tablet se sluchátky, dítě může procvičovat ve škole i doma.
- Učebnice v ukrajinském jazyce k vytištění zdarma:
- <https://www.fraus.cz/cs/o-nas/pro-media/aktuality/ucebnice-pro-ukrajinske-deti-v-cr-25155> - pokud je možnost ukrajinského pedagoga nebo pro dítě na doma.
- <https://www.ucitelnice.cz/blog/ukrajinske-materialy>

Pomůcky:

SchoolLink

Učebnice nakl. Raabe (v českém i slovenském jazyce):

Co v knížkách najdeme?

- Ukázku IVP
- Ukázku plánu podpory 1. stupně
- Metodiku pro učitele/rodiče
- Pracovní listy pro děti/žáky
- Praktické přehledy učiva
- Obrázkové slovníčky
- Obrázky k rozmluvení
- Hry, vybarvovačky, doplňovačky...
- Další nápady pro žáky/děti – cizince
- Svátky a tradice

Plán pedagogické podpory – neznalost českého jazyka/slovenského jazyka

Jméno a příjmení dítěte, žáka nebo studenta (dále jen „žák“)	UK
Škola	
Ročník	5.
Důvod k přistoupení sestavení PLPP	Znalost ČJ, úroveň A0
Datum vyhotovení	21. 3. 2022
Vyhodnocení PLPP plánováno ke dni	21. 6. 2022

I. Charakteristika žáka a jeho/jejích obtíží
(silné, slabé stránky; popis obtíží; pedagogická, případně speciálněpedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání; aktuální zdravotní stav; další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)
... je ve škole od poloviny března 2022. Na Ukrajině navštěvoval 6. ročník. Do školy nastoupil bez jakékoli znalosti českého jazyka. Do kolektivu má snahu se zapojit, ale vše vízne na jazykové bariéře. Chlapec se v hodinách českého jazyka zapojuje jen velmi málo. Má problém s latinkou. Má rád matematiku, výchovy.

II. Stanovení cílů PLPP
(cíle rozvoje žáka)
Intenzivní výuka českého jazyka – v rámci dopoledního vyučování (11 hodin týdně).
Dlouhodobé cíle – zapojit žáka do výuky a do kolektivu. Rozvíjet komunikační úroveň, aby se dokázal dobře porozumět.
Krátkodobé cíle – plán březen–červen
Zvládne 3 tematické okruhy:
1. Seznámení (pozdravy, jméno, adresa, třída, věk)
2. Třída (jednoduché instrukce, pomůcky, rozvrh)
3. Čas, hodiny (dny v týdnu, hodiny, roční období, ...)

III. Podpůrná opatření ve škole
(Doplňte konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které uplatníte.)
a) Metody výuky
(specifikace úprav metod práce se žákem)
K výuce češtiny ... využívá slovníček s jednoduchými pokyny v českém i ukrajinském jazyce. Na podporu porozumění bude využívat názorné obrazové materiály (kartičky a obrázky), individuální pracovní materiály, využívání mateřského jazyka (internet – Google překladač).
b) Organizace výuky
(úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)
Intenzivní výuka ČDj – uvolňování z předmětů dle rozvrhu.
V matematice a ostatních předmětech bude žák využívat pracovní listy a pomůcky.
Bude využívat pomoc asistenta pedagoga.
– individualizace zadávání a kontroly plnění úkolů
– kontrola vyplnění úkolů v pracovních listech
– kontrola domácí přípravy
– podpora aktivity při výuce

2 | lekce **ú nebo ů**

Dnes se seznámíme se slovy, která obsahují dlouhou hlásku ú. Vysvětlíme si, že tato hláška se může zapisovat dvěma způsoby – ú s čárkou a ů s kroužkem.

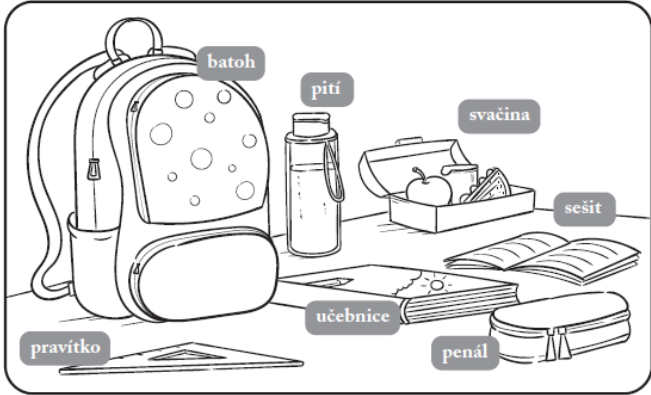
Připravíme si papírovou žížalu Růženku. Růženka je rozdělena na tři barevné části. Vepředu, kde má hlavičku máme zapsané ú, v prostřední a zadní části žížaly pak ů. Pomocí této jednoduché pomůcky si dítě snadno vizuálně zapamatuje pravidlo psaní ú na začátku slova, ú uprostřed a na konci slov.

Na papírové kartičky si připravíme několik slov, která písmena ú, ů obsahují.

Dítěti postupně slova ukazujeme, přikládáme k Růžence. Dítě slova čte, opakuje.

Po procvičení pracujeme s příloženým pracovním listem:

1. Slova spojujeme se správnými obrázky (procvičíme porozumění slovům).
2. Ve slovech doplníme písmena ú, ů, spojíme je s obrázkem Růženky. Tím upevníme naučené pravidlo.
3. Do vět doplníme slova z nabídky. Společně zkontrolujeme.
4. Ve skryvačce najdeme slova s ú, ů a napíšeme je. Společně si slova přečteme.

Nová slova a věty:

To je batoh.

To je sešit.

To je penál.

To je svačina a pití.

To je učebnice.

To je pravítko.

Nové pokyny:

Otevři knihu.

Vyndej si sešit.

Čti.

Piš.

Kresli.

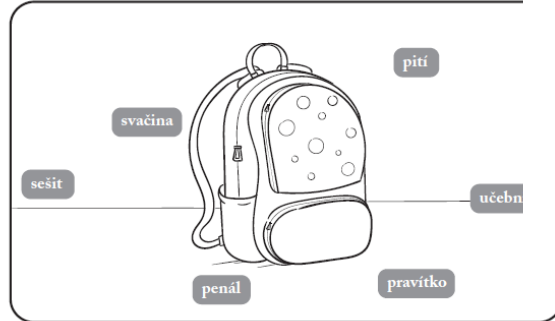
Žák se učí pojmenovat základní věci ve svém batohu. Pomůcky si může dát na stůl a pojmenovat je. V této lekci začínáme navičovat školní pokyny. Prakticky si je vyzkoušíme.

5. prosince večer navštěvuje děti Mikuláš.
S Mikulášem chodí anděl a čert.
Hodným dětem dává Mikuláš dárky, těm zlobivým čert nadělí uhlí nebo brambory.

V lekci 36 se děti seznámí s mikulášskou nadílkou, postavami Mikuláše, čerta a anděla. Lekci je opět vhodné na před svátkem Mikuláše.

Můj batoh do školy pracovní lis

Bingo

V prvním úkolu žák nakreslí podle slov v rámečcích obrázky školních pomůcek. Ve druhém úkolu učitel čte slova a dítě zakrývá slovo, které slyšelo.
BINGO slova: Eva, Tom, penál, pravítko, učebnice, batoh, svačina, pití, sešit

Z pohádky do pohádky pracovní list 25

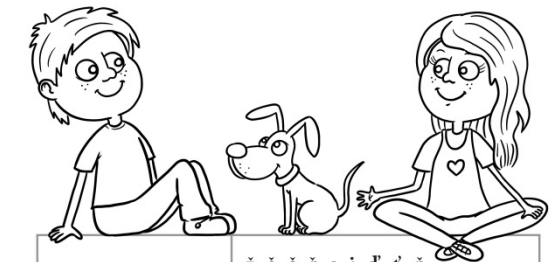
Jája a Filip mají rádi pohádky. Podívej se na postavy z pohádek a pojmenuj je.

Prohlédni si dvě princezny. Najdeš 5 rozdílů?

Měkké, tvrdé a obojetné souhlásky pracovní list 6

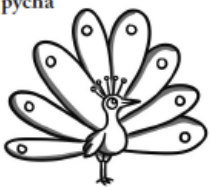

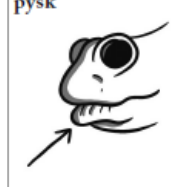
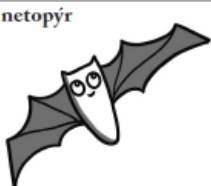

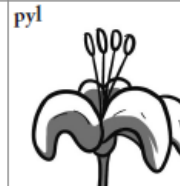

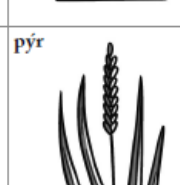

měkké a i/i	ž š č ř c j ď ť ň Ži, ši, či, ři, ci, ji, di, ti, ni – napíšeme měkké i.
tvrdé souhlásky y/ý	h ch k r d t n Hy, chy, ky, ry, dy, ty, ny – napíšeme tvrdé y.
obojetné souhlásky i/i nebo y/ý	b f l m p s v z Befeleme, pes se veze.

Podrobně zpracovaná vyjmenovaná slova

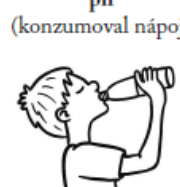

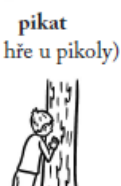
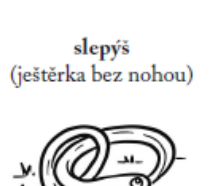

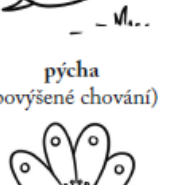
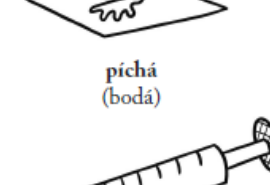
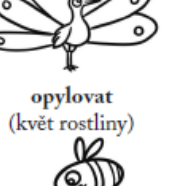
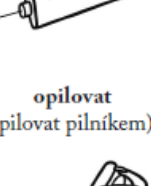
P | lekce

Obrázkový přehled vyjmenovaných slov po P

pýcha 	pytel 	pysk
netopýr 	slepýš 	pyl
kopyto 	klopýtat 	třpytit se
zpytovat 	pykat 	pýr
pýřit se 	čepýřit se 	

Slova, na která si musíme dát pozor

lekce | P

pyl (žlutý prášek v květu) 	×	pil (konzumoval nápoj)
pykat (nést odpovědnost, trest) 	×	pikat (při hře u pikoly)
slepýš (ještěrka bez nohou) 	×	slepíš (spojení lepidlem)
pýcha (povýšené chování) 	×	píchá (bodá)
opylovat (květ rostliny) 	×	opilovat (pilovat pilníkem)

Vyjmenovaná slova po P

lekce | P

Vyjmenovaná slova	Některá slova příbuzná
pýcha	pyšný, přepych...
pytel	pytlík, strašpytel, pytlouvat, pytlák...
pysk	ptakopysk, pyskatý...
netopýr	netopýří...
slepýš	
pyl	opylovat, pylový...
kopyto	sudokopytník, lichokopytník...
klopýtat	klopýtnutí...
třpytit se	třpyt, třpytka, třpytivý...
zpytovat	nevyzpytatelný...
pykat	odpykat si...
pýr	pýrový...
pýřit se	zapýřit se, pýří...
čepýřit se	začepýřit se...

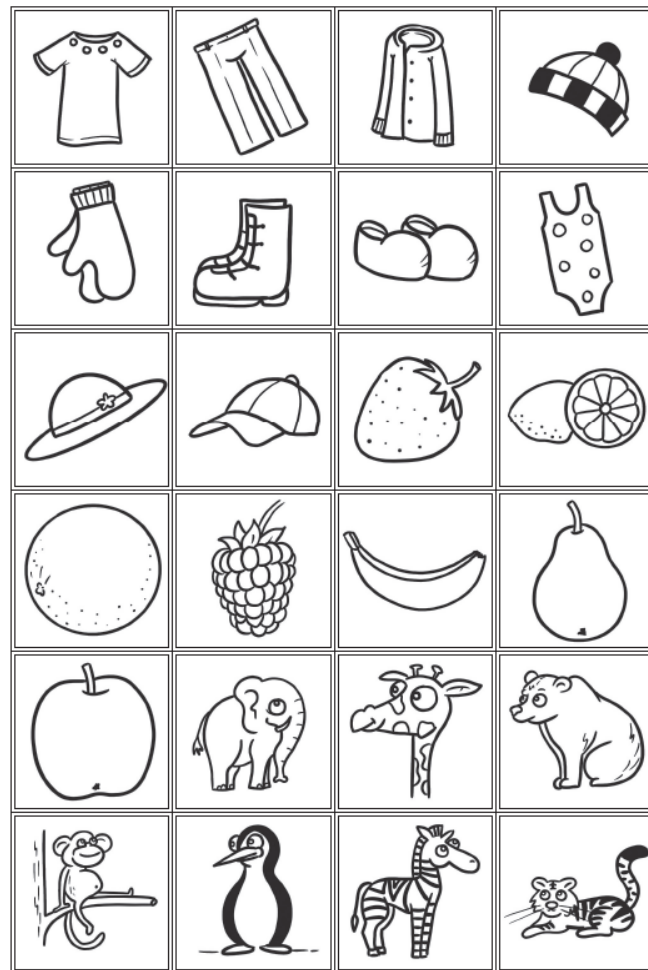
Cizí slova:

pyžamo (úbor na spaní), pyramida, pyré, pyrotechnika, Pyreneje

Místo na moje poznámky:

Co si prakticky vyzkoušíme?

1. Práce s obrázkovým slovníčkem (tvorba vět, příběh, pexeso, třídění...)

2. Ukázka ze slovníčku – obrázek k rozmluvení

1 | lekce
Ve škole, ve třídě – В школі, в класі – В школе, в классе

Tematický okruh:
Ve škole, ve třídě
V škole, v triede
В школі, в класі
В школе, в классе

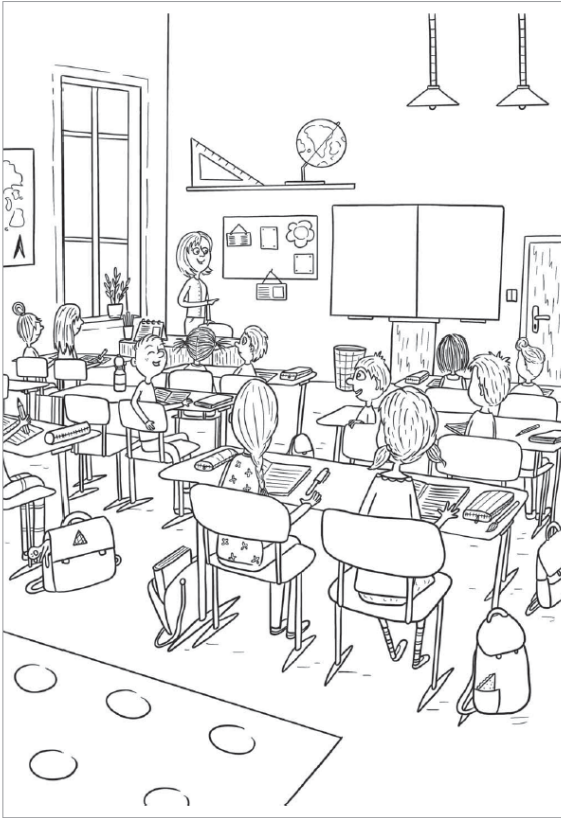
Metodika:
Jako první zařazujeme do slovníčku slovíčka, se kterými se žák setkává bezprostředně po nástupu do školy. Pomohou mu orientovat se v prostoru školy, třídy. Dokáže pojmenovat základní školní pomůcky.
V prvopočátku doporučuji české nebo slovenské názvy stále opakovat, pro upevnění výrazů je možné např. věci ve třídě označit lístečky s názvy věcí (např. na okno nalepit lísteček OKNO), aby je měl žák stále na očích.
Výbornou pomůckou pro žáka-cizince je nástěnka, kde pověsíme názvy věcí, které si žák má připravit na konkrétní hodinu.

	škola škola школа школа		trída trída клас клас
	jidelná jedáleň столова столовая		družina školský klub detí продовжена продленка
	telocvična telocvična спортзал спортзал		šatna šatna роздявалка раздевалка
	hrístě ihriskó майданчик площадка		počítačová učebna počítačová učebna компьютерний класс компьютерный класс
	jazyková učebna jazyková učebna мовний клас языковой класс		wc toaleta туалет туалет
	hala hala зал зал		chodba chodba коридор коридор

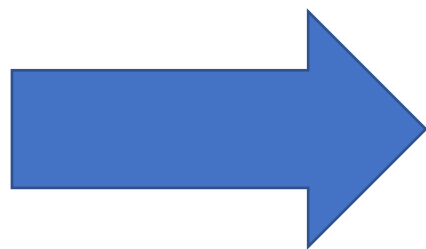
1 | obrázek

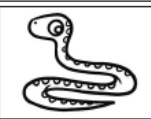
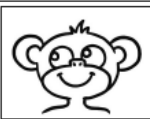
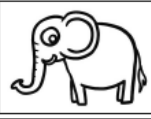
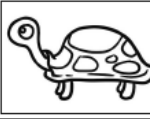

Co se děje ve třídě?
Čo sa deje v triede?
Що проходить в класі
Что происходит в классе?

Hra se slovesy a podstatnými jmény (z mluvnice)

Hra se slovesy pracovní list | 26 a podstatnými jmény

		letí	spí
		syčí	tancuje
		troubí	plave
		skáče	cvičí
		jede	kreslí
		pláče	leží
		stojí	svítí
		hřeje	se staví

E-book, webináře nakl. Raabe - ZDARMA

E-BOOK
Dítě-cizinec
v mateřské
a
základní škole

Nakladatelství Dr. Josef Raabe s.r.o.

OPSAH E-BOOKU:

Úvodní slovo a útečnice	2
Základní úprava a jiné odkazy	3
Práce s útečnicí	4
Dvě-číslicové v mateřské škole	5–6
Využití pohádky	6–7
Dvě-číslicové s rovinami	8–11
Číslicko	12
Využití her	13–15
Webové stránky s útečnicí	16–18
Přílohy	19–20
Odkazy a jiné	20

Společně za kvalitní vzdělávání

www.raabe.cz

E-mail: raabe@raabe.cz

Tištěný KATALOG 2022 zde:
<https://www.raabe.cz/katalog-raabe-brozury-2022-tisteny-zdarma>

P-BOOK

www.rnib.co.uk

ŽUKÁTKO

Jako příklad přikládám přehled měkkých, tvrdých a obojetných souhlásek.

K tomuto přehledu uvádím v knížce zajímavou pomůcku.

My li s dětmi říkáme **ŤUKÁTKO**.

Je to kostička, kvádr, destička ze dřeva. Jedna její strana je polepena měkkou látkou (filcem, plénou z houbičky na nádobí...). Na dřevěnou tvrdou stranu napíšeme tvrdé souhlásky, na měkkou stranu souhlásky měkké. Říkáme si básničku z přehledu a řekáme. Děti si fixují hmatem i zvukem rozdíl mezi souhláskami. I když fukátko přestanou časem používat, často vidím, jak si rukou jakoby hlídá stranu neexistujícího fukátka, abv si spojití všem se znalostí.

Stránka 12

E-BOOK

www.raab.cc

Praktické nápady pro práci s učebnicemi

Co naleznete v pracovním listu

Jak jsem se již zmínila, učebnice jsou koncipovány tak, aby vám pomohly. Obsahují tedy vždy stručnou metodiku pro učitele a další nápady, které můžete využít v praxi. Ráda bych vás s některými dnes seznámila.

Na ukázce je PL – metodika pro učitele

Na metodiku vŕdy navazuje list pro ťáka.

Metodický list:

- vysvětluje vždy probírané učivo,
- doporučí pomůcky, popř. další činnosti,
- vysvětlí, jak pracovat s žákem-cizincem.

Ukázka pracovního listu

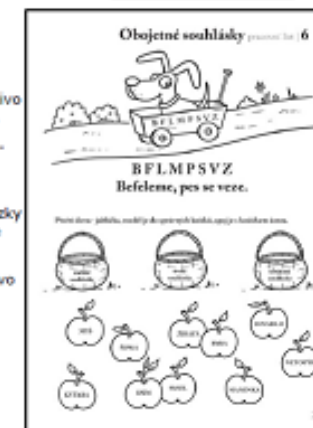
Pracovní listy pro žáka obsahují vždy učivo a několik cvičení, která učivo procvičují.

Cvičení jsou snadná, snaží se využít jednoduché slovní zásoby, které dítě je schopné zvládnout.

Slova jsou ve velké míře doplněná obrázky pro jejich fixaci. Přesto se může stát, že dítě některé slovo nebude znát.

V takovém případě je nutné nejprve slovo vysvětlit, aby mohl žák úkol splnit.

Odkaz: <https://www.raabe.cz/mluvnice-pro-zaka-cizince-na-1.-stupni-zs>

Stratika 4

Děkuji Vám za pozornost a milé setkání!

Jana Rohová
jana.rohova@email.cz

